

УДК 378.147:811.161.2'243

АВТЕНТИЧНЕ ВІДЕО В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Інна Линчак

*Український Інститут у Лондоні
79 Holland Park, Лондон W11 3SW, Великобританія
тел.: 097 557 04 81
ел. пошта: Lunchakinna@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0002-2756-6739>*

У статті автор аналізує наукові здобутки української лінгводидактики у царині теоретичного й практичного осмислення роботи з автентичними аудіовізуальними матеріалами як додаткового навчального джерела під час вивчення УМІ.

Серед численних публікацій вітчизняних науковців на цю тему (від початку 2000-х рр. і до сьогодні) виділено розвідки, що зосереджені на загальних питаннях застосування аудіовізуального методу в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності, статті-огляди найчастотніших “аудіовізуальних практик” у курсі УМІ, ґрунтовні дослідження щодо роботи з окремими жанрами автентичного відео в аудиторії іноземних слухачів. Окреслено діапазон жанрів автентичної відеопродукції, що можуть використовуватися з навчальною метою під час опанування УМІ. До таких зараховано художні, документальні, мультиплікаційні фільми, інформаційно-пізнавальні та розважальні телепрограми (випуски новин, відеоінтерв’ю, академічні лекції, відеопрезентації, віртуальні екскурсії по музеях і містах України, відеоблоги, телешоу, стендап-комедії та ін.), відеозвернення публічних осіб, рекламні блоки, трейлери, музичні відеокліпи тощо. Акцентовано, що серед переліченого саме фільмам різних жанрів (насамперед короткометражним) українські методисти надають найбільшу увагу. Виокремлено ключові питання, над осмисленням яких працює українська кінодидактика. Проаналізовано наукові студії вітчизняних методистів про використання з лінгводидактичною метою інших жанрів автентичного відео – відеоінтерв’ю, пісенних відеокліпів, рекламних роликів, віртуальних екскурсій, професійних відео тощо. Подано власні зауваження щодо заявленої теми та окреслено питання на перспективу. Наголошено, що робота з автентичним відео потребує з боку викладача розуміння конкретної цілі його використання на занятті, знання репертуару українського автентичного матеріалу та його лінгводидактичного потенціалу, спеціального методичного опрацювання для розгляду в іншомовній аудиторії.

Ключові слова: автентичне відео, жанр, аудіювання, українська мова як іноземна, лінгводидактика.

DOI:

Постановка проблеми. Під час вивчення будь-якої іноземної мови робота з автентичними аудіовізуальними ресурсами є необхідністю. Їх використання – і під керівництвом викладача, і під час самостійного навчання – має низку важливих і беззаперечних переваг для розвитку та удосконалення комунікативних навичок, насамперед аудіювання та говоріння. А у разі опанування іноземної мови поза мовним середовищем прослуховування й перегляд подібних матеріалів є чи не найдоступнішою (а часом і єдиною) можливістю чути “живе” мовлення native speakers, зануритися в автентичну атмосферу чужомовної культури.

Очевидним є факт, що аудіювання для інофонів – це один із найскладніших видів мовленнєвої діяльності, оскільки саме від нього залежить розуміння мовцем почутого “з подальшою можливістю реагування (діалог, монолог або навіть письмова відповідь на почуту інформацію)” [10 : 124]. Недостатній рівень навичок аудіювання, труднощі в осмисленні адресованого іноземцю повідомлення порушують контакт між людьми, а часто і цілковито унеможливають сам процес комунікації.

Лінгводидакти рекомендують залучати аудіовізуальні матеріали в навчальний процес якомога раніше, уже від перших занять вивчення мови. За таким принципом побудовані всі найкращі й найпопулярніші нині навчально-методичні комплекси з різних іноземних мов: до друкованих матеріалів (підручник, робочий зошит, матеріали для вчителя, тестові завдання тощо) додають аудіо- та відеофайли. Однак у цьому разі переважно йдеться не про автентичні аудіовізуальні ресурси, а навчальні, тобто такі, які подають студентам спрощену (адаптовану) версію мови: тематично організовану, адекватну рівню навчання і спеціально змодельовану методистами та розіграну професійними акторами й дикторами.

Роль роботи з автентичною мовою під час перегляду чужомовного відеоконтенту є більш багатоаспектною. Мовлення людей у таких матеріалах спонтанне, із змінним темпом (із різкими переходами та паузами), вирізняється особливостями вимови носіїв мови, акустичними перешкодами тощо. Окрім того, відео дозволяє не лише чути мову, а й спостерігати поведження мовців (жести, міміку, певні емоційні й поведінкові реакції) – не ізольовано, а у відповідному соціокультурному контексті; містять сцени, що розгортаються на тлі ситуацій повсякденного життя; пропонують готові поведінкові моделі. Тобто, це не просто лінгводидактичний матеріал для аудіювання, удосконалення фонетико-інтонаційної вправності, лексико-граматичних мовленнєвих конструкцій чи розвитку мовлення, формування навичку візуальної уваги. У найширшому тлумаченні автентичне відео виступає інструментом та одночасно об'єктом у навчанні іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання використання автентичних відеоматеріалів під час вивчення іноземної мови має більш як півстолітню історію (починаючи із 70–80-х рр. XX ст.) у зарубіжній лінгвістиці і широкий науковий інтерес, що нині лише зростає. Серед відомих робіт закордонних вчених варто вказати на праці Дж. Шерман (2003), А. Гілмор (2007), К. Роел (2010), Б. Голдштайн (2014), численні публікації останніх років С. Вебб, М. Роджерс, Е. Пітерс, М. Монтеро Перес та ін. [17].

Проблематика використання аудіовізуальних ресурсів у практиці навчання УМІ почала розроблятися не так давно. Це пов'язано насамперед із тим, що традиція викладання української мови як іноземної порівняно нова, а сама українська лінгводидактика є досить молодою галуззю педагогічної науки. Однак можемо констатувати, що в низці розвідок наших дослідників знайшли відображення як загальні питання застосування аудіовізуального методу в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності (Б. Сокіл (2007), С. Дерба (2011, 2012), М. Редьква (2014), Л. Фоміна, А. Дудка, О. Самолисова (2016), І. Кочан (2016), Н. Цісар (2016), М. Назаренко (2017), С. Івлієва (2018), О. Агіна (2020), Л. Пікулицька (2020), Т. Рябокучма, А. Горбаченко (2021), О. Шевченко (2021), І. Зозуля, А. Стадній, А. Слободянюк (2022) та ін.), побіжні огляди найчастотніших “аудіовізуальних практик” у курсі УМІ (Н. Цісар, О. Ценюх, М. Мерцало, С. Ставнича, К. Скиба (2016), Г. Волкотруб (2021) та ін.), так і ґрунтовні рекомендації щодо роботи з окремими жанрами автентичного відео в аудиторії іноземних слухачів (різного рівня знань української мови, визначеної спеціалізації, віку тощо (Г. Швець (2014), Н. Мартинишин (2017), О. Соловійова (2019), О. Самусенко (2016, 2017, 2021), Л. Азарова, Т. Пустовіт, Л. Горчинська (2020), Н. Данчишин (2019, 2020), В. Луценко (2020) та ін.).

Актуальність нашого дослідження зумовлена важливою роллю автен-

тичних відеоресурсів у формуванні комунікативної компетентності інофонів, які опановують українську мову; запитом викладачів та іноземців щодо розширення пропозиції цих матеріалів і методики ефективної роботи з ними (за аналізом дописів у спеціальних ФБ-спільнотах. – І. Личак); недостатнім вивченням і висвітленням заявленої проблематики у вітчизняній методиці навчання мови.

Мета статті – огляд наукових здобутків української лінгводидактики у царині теоретичного й практичного осмислення роботи з автентичними аудіовізуальними матеріалами як додаткового навчального джерела під час вивчення УМІ.

Щоб досягти визначеної мети, маємо вирішити низку **завдань**: 1) окреслити діапазон жанрів автентичної відеопродукції, що можуть використовуватися з лінгводидактичною метою під час вивчення УМІ, та проаналізувати наукові студії українських методистів-практиків, у яких висвітлено специфіку роботи з ними; 2) дослідити й узагальнити основні проблемні питання, пов'язані з використанням автентичних відеоресурсів під час навчання УМІ; 3) запропонувати власні спостереження і пропозиції щодо сформульованої теми.

Виклад основного матеріалу. Насамперед зазначимо, що у сучасному світі завдяки міжнародній мережі “Інтернет” і телебаченню технічний супровід вивчення будь-якої іноземної мови дуже багатий і легкодоступний. Світова павутина пропонує і широкий діапазон різноманітного українськомовного відеоконтенту, серед якого жанри автентичних аудіовізуальних матеріалів (художні, документальні, науково-популярні, мультиплікаційні фільми, інформаційно-пізнавальні та розважальні телепрограми (випуски новин, відеоінтерв'ю, академічні лекції, відеопрезентації, віртуальні екскурсії по музеях і містах України, відеоблоги, телешоу, стендап-комедії та ін.), відеозвернення публічних осіб, рекламні блоки, трейлери, музичні відеокліпи тощо) представлені досить масштабно.

Констатуючи легкодоступність, різноманітність і досить високу якість вищезазначеного відеоматеріалу, маємо визнати, що на сьогодні серед переліченого саме фільмам різних жанрів вітчизняні методисти надають найбільшу увагу.

Так, особливості роботи з українськими фільмами (передусім художніми короткометражними) під час вивчення УМІ висвітлюють у своїх розвідках Г. Швець (2014), Л. Богиня і Є. Горбенко (2021), Л. Богиня (2022), І. Зозуля, А. Стадній, А. Слободянюк (2022) та ін. Прицільну увагу технології опрацювання мультиплікаційних фільмів із навчальною метою надано у розвідках І. Юзвяк (2012), О. Самусенко (2016, 2017, 2021), Л. Сидоренко, О. Деньги (2019), І. Муляр (2020), Л. Горчинської (2020), Л. Азарової, Т. Пустовіт, Л. Горчинської (2020) тощо.

Безперечно, із урахуванням попередніх напрацювань та здобутків зарубіжних і вітчизняних студій у галузі навчання іноземних мов, “молода” українська кінодидактика зупиняється на осмисленні таких ключових питань.

1) Цілі роботи з автентичним фільмом на занятті УМІ.

Більшість із згаданих вище науковців підкреслює, що робота з автентичним відео може мати різні цілі залежно від сформульованих завдань. Передусім основною метою використання автентичних фільмів при опануванні УМІ називають удосконалення навичок слухання, формування навичок розуміння та продукування усного мовлення. Також провідними цілями можуть бути активізація знань лексики, граматики і фразеології української мови; презентація мовного матеріалу в реальному контексті; формування лінгвокультурної компетенції і подолання “культурного

шоку”; оптимізація процесу міжкультурного спілкування, адаптація іноземців до нового соціуму; використання відеоматеріалів як інструменту, який сприяє розвитку навичок професійно орієнтованої дискусії у майбутніх спеціалістів; створення сприятливої атмосфери під час заняття і підвищення інтересу до вивчення мови тощо [1 : 7–8; 2 : 19; 3 : 144; 6 : 16; 8 : 56; 11 : 91; 12 : 246–247; 16 : 170–171].

2) Характеристика критеріїв добору автентичного відеоматеріалу.

До таких вимог українські методисти зараховують насамперед мовний критерій (тобто кінострічка має відповідати рівню мовленнєвої компетенції аудиторії) і технічний (висока якість зображення та звуку), а також низку інших: релевантність інтересам цільової аудиторії, коротка тривалість відео [1 : 8; 16 : 167]; фільм повинен відповідати темі, яку вивчають; відображати актуальну лінгвокультурну реальність; мати художню цінність, торкатися гуманітарної проблематики та універсальних питань сучасної світової спільноти. Фільм не повинен пропагувати війну, насильство, жорстокість, расову, національну, релігійну, класову та іншу винятковість чи нетерпимість; містити табуйовану лексику, жаргонізми [2 : 20–21]. Національний, гендерний, віковий склад групи, урахування уподобань студентів – усе це також має бути варте уваги викладача перед поданням відео в іншомовній аудиторії [6 : 17; 8 : 56–57; 16 : 167–169].

У пошуках методично виважених орієнтирів для роботи з фільмами українські дослідники порушують питання жанрових пріоритетів. Досить поширеною є думка, що віддавати перевагу потрібно мелодрамам, комедіям і телесеріалам, мультфільмам, адже вони рясніють діалогами та живою розмовною мовою, порушують проблематику, близьку представникам будь-якої культури. Усе частіше звучить ініціатива укладання переліку рекомендованих до перегляду кінокартин (за рівнем знань) [2 : 22; 6 : 20].

Щодо зазначеного вище нам імпонують міркування Г. Швець про те, що “навряд чи доцільно говорити про сталі принципи добору кіноматеріалу: сукупність певних конкретних критеріїв зумовлена провідною навчальною метою, на досягнення якої спрямована робота з фільмом” [16 : 168].

3) Алгоритм опрацювання кіноматеріалу в іноземній аудиторії.

Йдеться про поетапність роботи з фільмами – переддемонстраційну, демонстраційну й післядемонстраційну фази; різноманітність завдань та технологію роботи з ними на кожному з етапів перегляду відео [3 : 145; 6 : 21–22; 8 : 57–59; 16 : 171–174]; часові параметри і кількість переглядів фільму в аудиторії інокомунікантів; роль субтитрів (як мовою оригіналу, так і мовою-посередником під час роботи з автентичним відео) тощо [2 : 20–21; 11 : 92].

4) Фільм у навчальному процесі.

Українські методисти визнають ефективність використання аудіовізуальних методів і під час занять очної та дистанційної форм навчання, і як самостійну роботу студентів. Окрім того, автори окремих досліджень шляхом порівняння отриманих результатів роботи з автентичним відео на різних етапах заняття (вивчення нового матеріалу, закріплення набутих студентами знань, контролю), роблять висновок, що найдоцільніше використовувати методи аудіовізуалізації саме під час систематизації набутих раніше знань [6 : 18–20].

5) Обговорення доцільності залучення автентичного відеоконтенту на різних рівнях володіння українською мовою як іноземною та його дозованості.

На сьогодні у лінгводидактиці майже класичною моделлю вважають таку: навчальний фільм – для початкового етапу навчання; короткометражні фільми або

фрагментний перегляд повнометражних художніх фільмів – для середнього етапу; художній фільм – просунутий етап. Однак усе частіше вітчизняні методисти наголюють, що за умови продуманого підходу цілком доречним і корисним є використання українських короткометражних фільмів (або їхніх фрагментів) уже на рівні А1–А2 [2 : 20]. Автори більшості із аналізованих студій на конкретних прикладах демонструють, як це можна успішно робити в іноземній аудиторії різного рівня володіння українською мовою.

б) Труднощі під час роботи з автентичними відеоматеріалами.

Викладачі, що практикують вивчення української мови за допомогою автентичного фільму, часто вказують на проблеми під час організації роботи з ним в аудиторії. Насамперед, це складність сприйняття матеріалу студентами. Виокремлюють кілька причин: 1) мовний матеріал, що міститься у фільмі, вищого рівня, ніж студентський рівень знань іноземної мови; 2) неналежна підготовка групи до етапу перегляду; 3) невідповідність фільму інтересам студентів; 4) занадто довгий відеоряд тощо. Щоб уникнути таких ситуацій, викладачеві радять ретельно підбирати та готувати матеріал до заняття, не хестувати переддемонстраційними завданнями, створювати позитивну / дружню атмосферу під час заняття [11 : 93].

З іншого боку, через недостатній ступінь дослідження аналізованого питання, нестачу пропозицій готових ґрунтовних методичних напрацювань, якими можна скористатися на заняттях з УМІ, викладач змушений самостійно шукати відповідні автентичні кіноматеріали (особливо на початковому / базовому рівнях) та розробляти комплекс завдань до них. Що є досить довгою і клопіткою працею.

Отже, із попереднього огляду студій вітчизняних методистів про залучення фільмів до процесу навчання української мови бачимо, що в них порушено як загальні, так і вузькоспеціальні проблеми використання автентичного відео в аудиторії іноземних слухачів. Найціннішим є те, що ці розвідки на конкретних прикладах (насамперед короткометражних художніх, документальних, мультиплікаційних фільмів) демонструють алгоритм опрацювання кіноматеріалу задля досягнення навчальних цілей.

До сказаного хочемо додати, що робота з цілісним фільмом чи його відеосюжетом / відеофрагментом (у найбільш спрощеному вигляді – як частина коротких навчальних роликів для демонстрації того чи того мовного явища (що зараз є дуже поширеним у спеціальних спільнотах Facebook, Instagram, Tik-tok та ін. – І. Линчак), потребують з боку викладача розуміння конкретної цілі використання відео на занятті, знання репертуару українського автентичного матеріалу та його лінгводидактичного потенціалу, спеціального методичного опрацювання для подачі в іншомовній аудиторії.

Окрім описаного вище про здобутки української кінодидактики, українські викладачі-практики досліджують також роль інших жанрів автентичного відео під час вивчення мови.

Так, Н. Данчишин [4; 5] та частково інші науковці [13; 15] присвячують свої розвідки відеоінтерв'ю у процесі вивчення УМІ.

Зокрема, О. Соловійова акцентує на методичних аспектах роботи з етнографічними відеоінтерв'ю за YouTube-каналом “Easy Languages” (<https://www.easy-languages.org/our-languages>). На думку дослідниці, перегляд таких відео і поетапне опрацювання почутого в них тексту дозволяють формувати й удосконалювати навички розуміння природного звучання живої української мови іноземцями з метою наслідування й продукування власного висловлювання українською вже від початкового етапу (А1) [13 : 37–38].

Н. Данчишин пропонує практичну реалізацію аудіовізуального методу навчання за авторським проектом про модерну українську культуру “Мистецькі прогулянки з МІОКом”. Це серія відеоінтерв’ю зі знаковими постатями сучасного українського мистецтва – літераторами, художниками, композиторами, музикантами, режисерами, акторами та ін. – та комплекс навчальних вправ до кожного з таких відео. За задумом автора, цей проект є фундаментом для апробованого нині навчального посібника з УМІ “Ключ до України: міста і люди” (для студентів рівня В2-С1).

Як зазначає Н. Данчишин у своїх статтях, демонструючи приклади практичного застосування аудіовізуального методу навчання української мови через інтерв’ю з поетом І. Калинцем [4], зі співочим дуєтом “Сестри Тельнюк” [5], робота з таким автентичним відеоматеріалом не лише сприяє удосконаленню навичок слухання живої мови, закріпленню в пам’яті нових слів і конструкцій, а й виконує більш важливу функцію – “забезпечує цілісне вивчення мови через культуру і культури через мову” [4 : 1294].

Пісенні відеокліпи і методика роботи з ними є предметом вивчення у розвідках Н. Мартинишин [9] та Г. Волкотруб [3], а також у побіжних оглядах інших науковців [15 : 212–213].

Попри те, що жанр пісні та його навчальний потенціал на занятті з УМІ українські методисти досліджують досить активно, пісенне відео не заслужило досі такої уваги, хоча робота з ним дозволяє порушити цілком нові аспекти.

Так, Н. Мартинишин зупиняється на вивченні пісні-відеокліпу як основи уроків української мови для дітей-іноземців (4–6 років). Зважаючи на нестачу ресурсів для застосування аудіовізуальної методики в дитячій аудиторії, специфіку роботи з цією віковою категорією, організація уроків для повторення чи закріплення вивченого з УМІ на основі сучасних українських пісень-відеокліпів (зокрема авторства Г. Чубач, Н. Май, Л. Горової та ін.) видається цікавим раціональним кроком у створенні якісних навчально-методичних матеріалів з курсу УМІ для дітей.

Г. Волкотруб, виходячи з того факту, що українські пісні викликають надзвичайний інтерес в іноземних студентів, які високо оцінюють як мелодику творів, їхній зміст, так і якість української музичної продукції, пропонує як додатковий навчальний матеріал використовувати відеокліпи чи фрагменти музичних шоу, де українські пісні виконують іноземці. Автор відзначає, що такі відео створюють на занятті позитивну емоційну атмосферу й мотивують студентів до вдосконалення мовних знань, а продуманий викладачем комплекс завдань і послідовність їх виконання допомагають досягати навчальних цілей на занятті з УМІ – вдосконалити вимову слів, інтонаційні навички, збагатити словниковий запас, сприяти засвоєнню граматичних структур [3 : 146].

До зазначеного вище можемо додати, що роботу з відеокліпами доцільно практикувати на різних рівнях вивчення української мови. Так, наприклад, вірш В. Симоненка “Ти знаєш, що ти – людина?”, що став піснею і основою кількох відеокліпів (у виконанні гурту “SPIV BRATIV”(URL (без субтитрів): <https://www.youtube.com/watch?v=exJfiuEldy8>) і (URL (із субтитрами): <https://www.youtube.com/watch?v=qjxtxUSpdaA>), а також у виконанні Артема Пивоварова (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=d5ubKhctfvY>)), рекомендуємо до опрацювання в іноземній аудиторії елементарного рівня. А от складніші тексти – і, відповідно, відеокліпи за піснями – можуть бути додатковим навчальним матеріалом для занять зі студентами вищого рівня (наприклад, О. Туркевич для рівня С1 з метою вивчення теми “Тарас Шевченко” і презентації країнознавчої інформації пропонує відео “Думи

мої...” у виконанні Фоми та гурту “Мандри” (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uMEyxT9CHGQ>) [14 : 144].

Перегляд таких відео (зокрема і кількох варіантів “відеовтілення” однієї пісенної композиції з метою порівняння) у курсі УМІ дає можливість не лише зосередитися на роботі з текстом пісні, а й дозволяє розширити коло питань для обговорення на занятті.

Відеореклама також є одним із жанрів автентичного відео. Її повсюдна присутність на телебаченні і в інтернеті, специфічні особливості (короткотривалість, комбінація в одному творі вербального тексту, візуального ряду і звуку), різноманітна тематика, що спрямована на задоволення побутових потреб людини, дає викладачам додатковий матеріал для застосування в аудиторії інокомунікантів.

Цей жанр, на жаль, досі був об’єктом лише часткової, а не прицільної уваги українських науковців. У тих нечисленних розвідках, де спорадично згадують “питання педагогічної експлуатації рекламних матеріалів” [7 : 42; 15 : 213–214; 2 : 20], автори наголошують на доречності використання відеореклами на різних рівнях володіння УМІ, пропонують варіанти дидактичної діяльності на кожному з етапів її опрацювання на занятті (підготовки до перегляду, сам перегляд і післядемонстраційний етап), а також зазначають про ефективність застосування цього жанру з метою вивчення української мови фахового спрямування.

Зі свого боку хочемо зауважити, що відеореклама, яка пропонує медичні препарати, – це особливе поле для дослідження і, безперечно, цікавий матеріал на занятті з професійно орієнтованої української мови. Зважаючи на те, що у вітчизняному інформаційному просторі наявна незліченна кількість пропозицій таких відео (яку вигляді коротких відеоанонсів типу “*Бронхалік*” – від кашлю льодяник”, так і повних версій промо-роликів (наприклад, URL: <https://www.youtube.com/watch?v=o1XTGtvr7CA>), викладач має змогу в аудиторії іноземних студентів-медиків залучати подібні відео не лише для вивчення мови (з метою повторення, закріплення, узагальнення, контролю знань тощо), а й для ознайомлення з корисною фаховою інформацією.

Отже, викладеним вище ми окреслили коло тих жанрів автентичного відео і пов’язаних із їх використанням на занятті з УМІ питань, які на сьогодні є найбільш представлені в розвідках українських лінгводидактів.

Безперечно, цей огляд не є повним. До роботи з інокомунікантами залучаються і, відповідно, піддаються методичному опрацюванню віртуальні екскурсії (О. Белікова, Н. Бессонова, О. Греул, 2021; Л. Назаревич, 2023), науково-пізнавальні (Л. Назаревич, 2023) та професійні відео (В. Луценко, 2020) тощо. На свого дослідника ще чекають студії про навчальний потенціал таких жанрів, як відеоблоги, сегменти новин, трейлери, жанр публічного відеозвернення та ін.

Висновки. Таким чином, у результаті нашого дослідження можемо дійти висновку, що в українській лінгводидактиці проблематика використання автентичних аудіовізуальних ресурсів під час навчання УМІ почала розроблятися не так давно (з 2000-х років). На сьогодні наявна значна кількість студій, у яких здебільшого йдеться про використання фільмів різних жанрів на занятті з іноземцями, меншою мірою – іншого автентичного відеоматеріалу (відеоінтерв’ю, пісенних відеокліпів, рекламних роликів, віртуальних екскурсій та ін.). Однак цей процес невпинно продовжується і має великі перспективи для подальших напрацювань.

Список використаної літератури

1. Агіна О. І. Можливості використання відеоматеріалів на заняттях з української мови як іноземної. *Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи* : зб. тез Всеукр. наук-практ. конф. з міжнародною участю, 6–7 берез. 2020 р. Біла Церква : БНАУ, 2020. С. 7–9.
2. Богиня Л. В. Дидактичний потенціал короткометражних фільмів у практиці мовної підготовки іноземних студентів. *Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару, м. Харків, 24 лют. 2022 р. Харків : НАДУ, 2022. С. 19–23. URL : <http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18435/1/dydaktychnyipotenzial.pdf> (дата звернення 18.03.24).
3. Волкотруб Г. Й. Використання відеоматеріалів на заняттях української мови як іноземної. *Світові виміри освітніх тенденцій* : зб. наук. праць. Київ : Національний авіаційний університет, 2021. С. 144–147.
4. Данчишин Н. Відеоінтерв'ю з митцем як засіб вивчення сучасної української культури в курсі української мови як іноземної. *Народознавчі зошити*. 2019. № 5 (149). С. 1291–1295.
5. Данчишин Н. Реалізація комунікативного підходу й аудіовізуального методу у вправах для вивчення української мови як іноземної. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Сер. : Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Т. 31 (70). № 4. Ч. 1. С. 44–48.
6. Зозуля І., Стадній А., Слободянюк А. Аудіовізуальні засоби навчання в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2022. Вип. 40. С. 12–28.
7. Ключковська І. М., Василик С. В., Кос В. Є. Використання відеоматеріалів як засобу інтенсифікації навчального процесу курсу іноземних мов. *Вісник Державного університету “Львівська політехніка”*. Проблеми лінгвістики науково-технічного і художнього тексту та питання лінгвометодики : зб. наук. праць. Львів : “Львівська політехніка”, 2000. С. 40–43.
8. Луценко В. Використання відеоресурсів як способу підвищення мотивації іноземних студентів технічного вишу до вивчення української мови. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2020. № 92. С. 55–60.
9. Мартинишин Н. Пісня-відеокліп в основі заняття з української мови як іноземної для дітей. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2017. № 13. С. 184–190.
10. Нікітіна Н. С. Особливості навчання видам мовленнєвої діяльності на заняттях з іноземної мови професійного спрямування. *Вісник Національного технічного університету “Київський політехнічний інститут”*. Сер. : Філологія. Педагогіка : зб. наук. праць. 2014. Вип. 4. С. 121–128.
11. Рябокучма Т. О., Горбаченко А. Л. Застосування автентичних відеоматеріалів у процесі вивчення іноземної мови для забезпечення ефективного опанування навичок слухання здобувачами вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. Т. 2. С. 90–94.
12. Самусенко О. М. Вивчення міфопоетичної картини світу на заняттях з лінгвокраїнознавства української мови на матеріалі мультфільмів. *Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі* : зб. наук. праць. 2017. Вип. 4. С. 245–252.
13. Солвойова О. В. Автентичні відео на уроках української мови як іноземної (довузівський етап підготовки). *Доуніверситетська підготовка: інновації, виклики, перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 трав. 2019 р.). Київ, 2019. С. 36–40.
14. Туркевич О. Парадигма терміна “ТЕКСТ” у методиці викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2019. Вип. 14. С. 140–148.
15. Цісар Н., Ценюх О., Мерцало М., Ставнича С., Скиба К. Аудіовізуальні засоби у навчанні іноземців. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 210–216.
16. Швець Г. Короткометражний художній фільм у навчанні української мови як

іноземної. Українська мова у світі : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 6–7 листоп. 2014 р. Львів : Вид-во НУ “Львівська політехніка”, 2014. С. 165–178.

17. Maribel Montero Perez, Michael P. H. Rodgers. Video and language learning. *The Language Learning Journal*. 2019. Vol. 47. URL : <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09571736.2019.1629099> (дата звернення 18.03.24)

References

1. Ahina O. I. Mozhyvosti vykorystannia videomaterialiv na zaniattiah z ukraïnskoi movy yak inozemnoi. *Movna osvita v suchasnykh ZVO: tendentsii, vykyky, perspektyvy* : zb. tez Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnarodnoiu uchastiu, 6–7 berez. 2020 r. Bila Tserkva : BNAU, 2020. S. 7–9.

2. Bohynia L. V. Dydaktychni potentsial korotkometrazhnykh filmiv u praktytsi movnoi pidhotovky inozemnykh studentiv. *Novitni pedahohichni tekhnolohii u vykladanni mov inozemnym studentam* : materialy Mizhnar. nauk.-metod. seminaru, m. Kharkiv, 24 liut. 2022 r. Kharkiv : NADU, 2022. S. 19–23. URL : <http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18435/1/dyda-tychnyipotenzial.pdf> (18.03.24).

3. Volkotrub H. I. Vykorystannia videomaterialiv na zaniattiah ukraïnskoi movy yak inozemnoi. *Svitovi vymiry osvity tendentsii* : zb. nauk. prats. Kyiv : Natsionalnyi aviatsiyni universytet, 2021. S. 144–147.

4. Danchyshyn N. Videointerviu z myttsem yak zasib vyvchennia suchasnoi ukraïnskoi kultury v kursy ukraïnskoi movy yak inozemnoi. *Narodoznavchi zoshyty*. 2019. № 5 (149). S. 1291–1295.

5. Danchyshyn N. Realizatsiia komunikatyvnoho pidkhodu y avdiiovizualnoho metodu u vpravakh dlia vyvchennia ukraïnskoi movy yak inozemnoi. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho*. Ser. : *Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*. 2020. T. 31 (70). № 4. Ch. 1. S. 44–48.

6. Zozulia I., Stadnii A., Slobodianiuk A. Audiovizualni zasoby navchannia v protsesi formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti. *Vykladannia mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zviazky*. Kharkiv : KhNU im. V. N. Karazina, 2022. Vyp. 40. S. 12–28.

7. Kliuchkovska I.M., Vasylyk S.V., Kos V.Ie. Vykorystannia videomaterialiv yak zasobu intensyfikatsii navchalnoho protsesu kursu inozemnykh mov. *Visnyk Derzhavnogo universytetu “Lvivska politekhnika”*. *Problemy linhvistyky naukovy-tekhnichnoho i khudozhnoho tekstu ta pytannia linhvometodyky* : zb. nauk. prats. Lviv : “Lvivska politekhnika”, 2000. S. 40–43.

8. Lutsenko V. Vykorystannia videoresursiv yak sposobu pidvyshchennia motyvatsii inozemnykh studentiv tekhnichnoho vyshu do vyvchennia ukraïnskoi movy. *Pedahohichni nauky* : zb. nauk. prats. 2020. № 92. S. 55–60.

9. Martynyshyn N. Pisnia-videoklip v osnovi zaniattia z ukraïnskoi movy yak inozemnoi dlia ditei. *Teoriia i praktyka vykladannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi*. 2017. № 13. S. 184–190.

10. Nikitina N. S. Osoblyvosti navchannia vydam movlenniievoi diialnosti na zaniattiah z inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu “Kyivskiy politekhnichnyi instytut”*. Ser. : *Filolohiia. Pedahohika* : zb. nauk. prats. 2014. Vyp. 4. S. 121–128.

11. Riabokuchma T. O., Horbachenko A. L. Zastosuvannia avtentychnykh videomaterialiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy dlia zabezpechennia efektyvnoho opanuvannia navychok slukhannia z dobuvachamy vyshchoi osvity. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova*. Ser. 5. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. 2021. Vyp. 79. T. 2. S. 90–94.

12. Samusenko O. M. Vyvchennia mifopoetychnoi kartyny svitu na zaniattiah z linhvokrainoznavstva ukraïnskoi movy na materiali multyfilmiv. *Mova, istoriia, kultura u linhvokomunikatyvnomu prostori* : zb. nauk. prats. 2017. Vyp. 4. S. 245–252.

13. Soloviova O. V. Avtentychni video na urokakh ukraïnskoi movy yak inozemnoi (dovuzivskiy etap pidhotovky). *Douniversytetska pidhotovka: innovatsii, vykyky, perspektyvy* : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kyiv, 21 trav. 2019 r.). Kyiv, 2019. S. 36–40.

14. Turkevych O. Paradyhma termina “TEKST” u metodytsi vykladannia ukraïnskoi movy

yak inozemnoi. *Teoriia i praktyka vykladannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi*. 2019. Vyp. 14. S. 140–148.

15. Tsisar N., Tseniukh O., Mertsalo M., Stavnycha S., Skyba K. Audiovizualni zasoby u navchanni inozemtsiv. *Teoriia i praktyka vykladannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi* : zb. nauk. prats. Vyp. 12. Lviv, 2016. C. 210–216.

16. Shvets H. Korotkometrazhnyi khudozhnii film u navchanni ukraïnskoi movy yak inozemnoi. *Ukraïnska mova u sviti* : zb. materialiv III Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 6-7 lystop. 2014 r. Lviv : Vyd-vo NU “Lvivska politekhnika”, 2014. S. 165–178.

17. Maribel Montero Perez, Michael P. H. Rodgers. Video and language learning. *The Language Learning Journal*. 2019. Vol. 47. URL : <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09571736.2019.1629099> (18.03.24)

AUTHENTIC VIDEO IN TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Inna Lynchak

*Ukrainian Institute in London
79 Holland Park, London W11 3SW, UK
phone: 097 557 04 81
e-mail: Luchakinna@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0002-2756-6739>*

In the article, the author analyses the scientific achievements of Ukrainian linguodidactics in the field of theoretical and practical comprehension of working with authentic audiovisual materials as an additional teaching source in the study of foreign language.

Numerous publications by Ukrainian scholars on this topic (from the early 2000s to the present day) are divided into 3 groups. The first group of articles focuses on the general issues of using the audiovisual method in the process of developing foreign language communicative competence. The second group of studies includes articles reviewing the most frequent “audiovisual practices” in the course of UFL. The third group of articles is in-depth research on working with certain genres of authentic video for foreign audiences.

The range of genres of authentic video products that can be used for educational purposes in the process of mastering UFL is outlined. These include feature films, documentaries, animated films, informative and entertaining TV programmes (news release, video interviews, academic lectures, video presentations, virtual tours of museums and cities of Ukraine, video blogs, TV shows, stand-up comedy, etc.), video messages from public figures, advertising blocks, trailers, music videos, etc. It is emphasized that among the above, Ukrainian methodologists pay the most attention to films of various genres (primarily short films). The article highlights the key issues that Ukrainian film didactics is working on. The article analyses the scientific studies of Ukrainian methodologists on the use of other genres of authentic video for linguodidactic purposes – video interviews, song videos, commercials, virtual tours, professional videos, etc. The author presents her own comments on the stated topic and outlines issues for the future. It is emphasised that working with authentic video requires the teacher to understand the specific purpose of its use in the classroom, knowledge of the repertoire of Ukrainian authentic material and its linguistic and didactic potential, and special methodological study for presentation in a foreign language audience.

Key words: authentic video, genre, listening, Ukrainian as a foreign language, linguodidactics.

*Стаття надійшла до редакції 23.03.2024
доопрацьована 02.04.2024
прийнята до друку 15.04.2024*